

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 11 (168) Detsember 2009 •



MARGUS MOISAVALLA foto

KARKSI VALLAVOLIKOGU ESIMEHE PÖÖRDUMINE

Austatud Karksi valla inimesed! Mul on au pöörduda teie poole esimest korda Karksi Vallavolikogu esimehena. Täna kõiki valijaid, kes osalesid 18. oktoobri valimistel ja valisid meile uue omavalitsuse koosseisu, mis on rahva tahe ja rahva nägu.

102 häält kohaliku omavalitsuse juhtimises mitte osalenud inimesele on tunnustus usaldusest, mis on antud minu eelnevatele tegudele ja lubadustele toetudes. Täna veel kord ja kinnitan, et olen asunud oma lubadusi täitma.

Vallavolikogusse pääsesid valimisliidu Koostöö nimekirjas 9 inimest ehk otsustav enamus. See oli nii valimisliidu kui valla võit, meie roll valla lähituleviku kujundamisel on olulise määraga. Ka teised kandideerijad, nii IRL kui ka Keskerakond, kelle nimekirjas sai kumbki erakond vallavolikogus kolm kohta, on võitjad, sest nad on kaasatud valla juhtimisse. Ja nii, nagu valimiste eel lubatud, on kõik volikogu liikmed kaasatud: nad juhivad volikogu juures tegutsevaid komisjone ja loovad kaasa komisjonide liikmetena. Me ei vastandu ega eristu, oleme väljas oma valla eest. Oleme üks meeskond.

Hetkeseis

Pingelises majanduslikus olukorras on paljudel tegemist toimetulekuga. Eestis on töötute hulk kasvanud ja maarahva elu on üsna raske. Põllumajandusettevõtluse paradigma muutus on käsil, sest põllumajandussaaduste ületootmise mõjud maailmas ja Euroopas mõjutavad otseselt ka meid, puudutades igat viimast kui talupidajat. Võideldakse ellujäämise eest. Turg korrastub ja protsess võib olla valulik, kuid laias pildis on see majandust tervendav, sest turuseadused toimivad oma reeglite järgi. Kuid meie, maarahvas, ei või jääda käed rüpes passima ning üksteisele rasket saatust ja muret kurtma, vaid me peame vaatama edasi, jälgima nüüdla suurt pilti ning leidma selles muutuvast maailmast uusi väljakutsed.

Ei, ärge minge linna paremale elule, ka seal on töötute armee, keda keegi ei vaja – avastamata ja kasutamata ressursid on siinsamas, meil Mulgimaal, otse meie jalge all. Olgu see vaba pinda omav maatalu, mis saab suvel turistide majutada, või kodanikeühenduste liikumine, mis suudab kaasata Euroopa Liidu struktuurifondide vahendeid maaelu edendamiseks ja töökohtade loomiseks. Mõel-

da on palju, sest on muutuste aeg mõtlemises ja tegudes.

Prioriteetid

Inimene, perekond, koduvald, riik. Meie jaoks on tähtis, et iga vallas elav inimene hoiaks oma perekonda ja koduvalda, aga ka riiki, omaks mõtteviisi ja soovi midagi nende jaoks ära teha — iga päev oma tegudega, oma mõtteviisiga. Me kuulume oma pere, kodu ja koduvalla, kuid ka riigiga kokku, üks ei saa eksisteerida ilma teiseta. Järjest enam on oluline hoolida ja märgata. Märgata, kes vajab abi või hoopis tunnustust ning kes hoolit ja kes tähelepanu. Väikestest asjadest sünnivad suured.

Täna, selles olukorras, kus valla rahva arv ning koos sellega õpilaste arv koolis kahaneb ning riik on uue kavandatava programmi valguses ümber korraldamas koolivõrgustikku, on just gümnaasiumihariduse jätkumine vallas võtmetähtsusega. Vähem tähtis pole ka tugev põhiharidus. Juba täna, uue vallavolikogu esimese töökuu jooksul on võetud ette konkreetsed tegevused valla hariduskorralduse strateegia väljatöötamiseks ja elluviimiseks.

Nagu öeldud, vanaviisi jätkata ei saa, muutused peavad tulema. Kui ei muuda meie ise, muudetakse meie eest. Seega peab vald olema tugev, inimesed püüdlid, tarmukad ja hakkajad. Tarkust ja kompetentsi tuleb kaasata mitmel tasandil. Tugeva Mulgimaa valla inimestel peab olema nii palju ambitsiooni, et nad suudaksid tagada oma lastele hea hariduse. See on meie au ja kohus. Heast haridusest algab kõik muu: töö, raha, toimetulek, jätkusuutlikkus, kultuur ja inimeseks olemise püsiväärtused.

Valla tugevus on siin elavad inimesed. Vallale on oluline, et inimesed oleksid rahulolevad ja õnnelikud. Elu on aga selline, et inimese püüdlused aina parema poole ei lõpe eal. Küllap see peabki nii olema, sest siis tekivad sünergia ja edasiviiv jõud. Unustada aga ei saa ka neid, kes on oma panuse ühiskonda andnud — eakamaid inimesi, vanaemasid ja vanaisasid, kes on üles kasvatanud lapsed ja tei-

nud oma elutöö. Täna tööeline põlvkond koos vallaga seisab nende eest, kes enam ise ei suuda. Hoolitsev ja inimlikul tasemel sotsiaaltöö on hea valla aukohus.

Püüame pöörata näo ettevõtja poole. Äriühingu üks põhikirjalisi eesmärgi on teenida kasumit. See võib tekitada vastakaid tundeid. Ometi annab lisaks omanikutulule ettevõtte toodangut, tööd inimestele ja makse riigile ning kohalikule omavalitsusele. Mõelgem ka sellele, sest see on positiivne.

Juba Eesti taasiseseisvumise algusest peale on Eesti riigi majanduse arengu aluseks olnud ettevõtlus. Teadus vähem, kuid asjata, sest kompetents, teadmised ja oskused käivad käsikäes. Meie vald on õnnelikus seisus: Polli Aiandusuuringu Keskus on ainus teadusasutus Viljandimaal. Viimaste aastate jooksul on keskus Ave Kikase juhtimisel arenenud hüppeliselt. Vald märkab seda ja oskab väärtustada. Samuti soovime suuremat koostööd teha ettevõtjatega. Nii ongi plaanis korraldada ka vallavolikogu koosolekuid ettevõtete ja asutustes, et viia omavalitsuse tööd rohkem rahvale lähemale ning tutvustada omavalitsuse inimestele ettevõteteid ja seal töötavaid inimesi.

Hingerahust ja armastusest

Kallid inimesed! On jõuluaeg, me viibime rohkem lähedastega ja igaüks vaatab ehk rohkem ka enda sisse. See on hea. Armastage iseennast, siis suudate ka teisi armastada! Kui veel ei oska, siis õppige! Austage iseend ja oma lähedasi. Märgake neid, kes teevad rohkem, kui neilt seda palutakse, ja tunnustage. Me kõik vajame vahel pai ja kiitust. Harmoonia hinges sünnitab positiivsust. Viha, vingumine ja halv ei ole head, sest vaadake: sellest ei ole absoluutselt mitte kellelegi kasu ning seega ei ole ka mõtet kulutada ennast tühja. Paremini rohkem positiivselt mõelda ja tegutseda, et saavutada nii enda kui teiste hingerahu.

Ilusat jõuluaega ja kena aastalõpu heade mõtetega!

Hendrik Agur,
Karksi Vallavolikogu esimees

Karksi Vallavolikogu esimees soovib olla vallaelanikega alati elavas kontaktis ning kutsub neid valla elu korraldamisel kaasa rääkima ja oma arvamust avaldama. Igatihe arvamus on oluline!

Volikogu esimehe vastuvõtt on iga kuu kolmandal kolmapäeval kella 9–14 Viljandi mnt 1 Karksi Vallavolikogu ruumides või muul ajal ja kohas eelneval kokkuleppel. Teemapüstitused, küsimused, ettepanekud ja arvamused on oodatud e-posti aadressil hendrik@agur.ee ja telefonil 507 7757 või eespool nimetatud postiaadressil.

Sõnumeid

Kes lükkavad lund

Lume lükkamiseks Karksi valla teedelt ja tänavatelt sõlmis vallavalitsus sügisel viieks aastaks lepinguid viie ettevõtjaga.

Lepingujärgsed piirkonnad: Andi Roggenbaum — linna tänavad ja platsid, Kõvaküla, Ainja ja Sudiste (kesk- ja lõunaosa) külade teed, telefon 518 4393; osatühing Kalviker Transport — Karksi ja Polli külade teed ning Oti küla Kadri-na piirkonna teed, Tuhalaane, Suuga, Muri, Morna ja Hirmuküla külade teed, korraldaja Kalev Jaago, telefon 514 0421; Maavor Auto OÜ — Mäeküla ja Sudiste (ida- ja põhjaosa) küla teed, korraldaja Heinar Voronin, telefon 5615 0711; osatühing Metatron — Leeli, Pöogle, Univere, Metsaküla, Allaste, Pärsi ja Oti (lääneosa) külade teed, korraldaja Madis Aednik, telefon 517 6723; Elmo Kibe — Ariküla ja Lilli teed, telefon 511 7013.

Palume teede ja elamute omanikel koristada või tähistada teeäärseid kive ning muud takistused, samuti kõrvaldada teedele painduvaid puud ja oksad.

Lume lükkamine on tellitud elumuteni, kus elatakse pidevalt. Muutustest elamute kasutamises, näiteks kui asutakse elama seni tühjalt seisnud majja või ei soovita enam tee lahtilükkamist talvel tühjana seisva majani, palume teavitada töö tegijat ja vallavalitsust.

Tõnis Laurik,
majandusspetsialist (435 5520)

„Making a Difference“ Karksi-Nuias

Oktoobrikuu viimased päevad veetsid Tallinna ja Karksi valla noored ühiselt Karksi-Nuias, osaledes Euroopa Noorte demokraatiaprojektis, mis kandis nimetust „Making a Difference“. Selle organiseeris Karksi-Nuia Noortekeskus koos „Drums for Peace“ võrgustikuga ja aitas teoks teha Eesti Lastekaitse Liit. Kokku osales selles projektis 12 organisatsiooni kuuest Euroopa riigist.

Kolme päeva jooksul läbis sõna «demokraatia» kõiki meie tegemisi. Noori jaotati gruppidesse ja me pidime väljendama oma tegevusega seda, mis on meie arvates demokraatia. Et pärast laagrit pidi kohe järgnema üritus „101 last Toompeale, eelfoorum“, valmistasime selle tarbeks foorumteatri etenduse, kus noored otsisid lahendusi sõnavabaduse probleemile, sõnamänge, mis olid samuti seotud demokraatiaga, ning tantsu, kus väljendati demokraatia kujunemist.

Esimesel päeval keskenduti peamiselt füüsilisele tegevusele. Rahvapargis olid üles riputatud nõõrid ja kõied, mida mõõda võis ronida. Nad võtsid osa ka vallavolikogu istungist ning kutsusid vo-

likogu nende vastu jalgpalli mängima.

Kõik noored valmistasid demokraatiat kujutava kollaaži. Praegu näeb neid kultuurikeskuses, kuid peagi saadetakse need Tallinnasse ja Taani näitusele ning sealt edasi Portugali. 30 töö hulgast valitakse välja kolm paremat, võitjad sõidavad tasuta nädalaks Taani, kus koos teistest riikidest saabunud võitjatega külastatakse Taani parlamenti.

Ilmnes, et noortel on demokraatia kohta üsna palju öelda. Noori tuleks kuulata, mitte pidada neid rumalaks ning mõelda, mida nemad ka teavad. See laager oli noortele hea võimalus avaldada oma arvamust ning saada uusi kogemusi. Noored ise jäid laagriga väga rahule.

Piia Bergsteini

Noored Toompeal

20. novembril käisid meie valla 15 noort Tallinnas Riigikogus istungit pidamas. Tegemist oli projektiga „101 last Toompeale“, mille ühe eelfoorumi korraldasid Karksi-Nuia Noortekeskuse aktiivsed noored meie kultuurikeskuses. Samalaadseid foorumeid korraldati veel Tallinnas, Rakveres, Sillamäel, Tartus ja Pärnus. Väike Karksi-Nuia delegatsioon oli üks suuremaid.

Oli elamus pidada koos oma eakaaslastega Toompeal Riigikogu saalis istungit. Arutleti teemal, kes peaks olema ja mis peaks Eesti riigis olema ombudsman (laste ja noorte õiguskantsler). Valiti selle aasta kõige lastesõbralikum tegelane, kelleks osutus Märt Treial.

Noortele andis see päev arusaamise, kuidas töötavad riigikogulased. Päev lõppes piduliku vastuvõtuga klubis Toolbox. Karksilased jõudsid koju natuke enne südaööd.

Martin Sarv,
noortekeskuse aktivist

Keda valida aukodanikuks?

Ettepanekuid valla aukodaniku nimetamiseks võivad teha kõik juriidilised ja füüsilised isikud. Avaldus tuleb esitada Karksi Vallavalitsusele hiljemalt 10. detsembriks. Ettepanek peab sisaldama esitava isiku eluloolisi andmeid ning põhjendust, miks ta võiks kanda valla aukodaniku nimetust.

Valla aukodaniku nimetus omistatakse füüsilisele isikule üks kord erilise austusavaldusena Karksi vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest. Aukodaniku nimetuse andmise otsustab vallavolikogu kord aastas ühele inimesele, kaasnevad valla teenetemärk ja elutööpreemia. Need antakse üle Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel.

Inge Dobrus

Pühapäevakool

Laupäeval, 5. detsembril alustab Karksi koguduse pastoraadis tööd pühapäevakool. Tunnid hakkavad toimuma laupäeviti kell 11. Oodatud on lapsed vanuses 2–10 aastat.

Kalle Gaston



INDREK PALU foto

• Meekonnatöö on väga tähtis, ka kõitel turnides.

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

5. novembri istungil

Osa võtsid Andre Aavastik, Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Alli Laande, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Arvo Maling, Indrek Palu, Maire Sala, Enn Sarv, Raimo Sarv ja Tarmo Simson.

♦Moodustati vallavolikogu alatised komisjonid: majandus- ja arengukomisjon, sotsiaal- ja tervishoiukomisjon, haridus- ja noorsootöö komisjon, kultuurikomisjon, spordikomisjon, külalikumiskomisjon, maa- ja keskkonnakomisjon, avalike suhete ja turismikomisjon ning revisjonikomisjon. Valiti salajasel hääletamisel komisjonide esimehed: sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimeheks Liidia Klaas, haridus- ja noorsootöö komisjoni esimeheks Katrin Kivistik, kultuurikomisjoni esimeheks Indrek Palu, spordikomisjoni esimeheks Enn Sarv, külalikumiskomisjoni esimeheks Harri Kunimägi, maa- ja keskkonnakomisjoni esimeheks Andre Aavastik, avalike suhete ja turismikomisjoni esimeheks Hendrik Agur ja revisjonikomisjoni esimeheks Heino Luik.

♦Valiti salajasel hääletamisel Karksi vallavanemaks Arvo Maling.

♦Kinnitati vallavalitsus: vallavanem ja 4 mittepalgalist liiget. Vallavalitsuse liikmeteks vallavanema volituste ajaks kinnitati Arvo Ma-

ling — eelarve, kultuur, sport ja avalikud suhted; Jüri Kert — sotsiaalse kaitse korraldus; Ly Laanemets — keskkonnakaitse ja turism; Urmas Suurpuu — valla majandus, ettevõtlus ja innovatsioon; Andi Sõmmer — haridus, huviharidus ja noorsootöö.

18. novembri istungil

Osa võtsid Andre Aavastik, Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Alli Laande, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Olavi Pilk, Maire Sala, Enn Sarv, Raimo Sarv, Tarmo Simson ja vallavanem Arvo Maling. Puudus Indrek Palu.

♦Valiti salajasel hääletamisel revisjonikomisjoni liikmeteks Alli Laande ja Tarmo Simson ning majandus- ja arengukomisjoni esimeheks Olavi Pilk.

♦Kinnitati volikogu alatiste komisjonide koosseisud. Majandus- ja arengukomisjon: Olavi Pilk, Madis Aednik, Madis Agur, Ave Kikas, Toivo Kõss, Laili Lamp, Dmitri Orav, Arne Tae; sotsiaal- ja tervishoiukomisjon: Liidia Klaas, Laine Ikonen, Raissa Lepik, Ingrid Maling, Hillevi Kärt Muska, Aili Roosmäe, Viivika Sarv, Ene Tae, Aino Rahnel, Katrin Veevo; haridus- ja noorsootöö komisjon: Katrin Kivistik, Ly Laanemets, Eneli Pöder, Rein Schihalejev, Andi Sõmmer, Ene Tae, Katrin Veevo; kultuurikomisjon: Indrek Palu,

Andre Aavastik, Kalle Gaston, Almar Kalam, Kai Kannistu, Kalvi Kants, Alli Laande, Reelika Maiste, Leili Nael, Dmitri Orav, Bo Otterström, Signe Pugal, Margus Pöldsepp, Urmas Suurpuu; spordikomisjon: Enn Sarv, Heiki Arro, Silvi Hannus, Kau-po Kuhlap, Mart Kurs, Indrek Lepik, Leo Liiber, Indrek Palu, Andi Sõmmer, Urmas Villbach; külalikumiskomisjon: Harri Kunimägi Malle Ereline, Kalle Peik, Leili Nael, Enn Sarv, Tarmo Simson, Heino Univer; maa- ja keskkonnakomisjon: Andre Aavastik, Liis Ounapuu, Priit Oks, Pjotr Krjutškov; avalike suhete ja turismikomisjon: Hendrik Agur, Kristel Habakukk, Katrin Johanson, Tiina Jõgeda, Kristi Kuusk, Jaak Kõdar, Dmitri Orav, Rivo Roggenbaum, Urmas Suurpuu.

♦Nimetati Viljandimaa Omavalitsuse Liidu vanematekogu liikmeks Karksi Vallavolikogu esindajana volikogu esimees Hendrik Agur ja asendajaks volikogu aseesimees Tarmo Simson ning Karksi Vallavalitsuse esindajana vallavanem Arvo Maling ja asendajaks vallavalitsuse liige Urmas Suurpuu.

♦Määrati majanduslike huvide deklaratsioonide õigeaegseks kogumiseks, kontrollimiseks, nõuete kohaseks hoidmiseks ja seadusega sätestatud juhtudel nende avalikustamiseks, deklaratsioonide hoidjaks volikogu revisjonikomisjon.

♦Määrati vallavanem Arvo Malingu ametipalgaks 20 000 krooni kuus.

Jaotusvõrk rajatise „Puritse mastalajaam ja fiider F1” rajamiseks Metsakülas ning kasutusluba hambaravikabinetile gümnaasiumis.

♦Anti kirjalik nõusolek Tiigi-Adama kinnistule kahe kuuri ja saunkasvuhoone püstitamiseks Allaste külas.

♦Määrati toimetulekutoetus 55 taotlejale kokku 84 212 ja ühekordne sotsiaaltoetus 10 abivajajale kokku 5600 krooni, lasteaia toidutoetus kolmeks kuuks kümnele Karksi-Nuia lasteaias käivale lapsele, laste õppekäigu toetus kümnele õppurile ning kolme ja enama lapsega pere õppetootus 2009/2010. õppeaastaks seitsmele lapsele ja huvitegevuse toetus kolmeks kuuks kolmele õppurile ning raske ja sügava puudega isiku toetus kaheksale vallakodanikule kokku 5579 krooni.

♦Kinnitati lasteaia hoolekogu koosseis 2009/2010. õppeaastaks: Jaak Israel, Airika Kangro, Ruth Kütt, Malle Leppik, Ülle Metsa, Andi Sõmmer, Taimi Tursk, Jana Varik ja Mee-lis Vokk.

♦Eraldati valla 2009. aasta eelarvest 8504.50 krooni valla osaluseks Lilli küla veeprojektiis, millega juhitakse joogivesi Kivi kinnistult Lilli kultuurimaja ja Lilli koolimaja kinnistuni.

♦Otsustati taastada Sokaoru ter-viserada, mis läbib järgmisi kinnis-tuid: Mäeunivere (omanik Meelis Rull), Mäe-Univere Jaak (Marko Soots), Kalne veepuhastusseadmed (AS Iivakivi), Mäe Näsare (Enn Vil-lo), Ala-Univere (Heiki ja Ants Arro), Sokaoru (omanik Karksi vald). Vallavanemale anti volitused kinnistu omanikega eelkõkkulepete sõlmimi-seks ja tähtajatu kasutusõiguse sead-miseks valla kasuks kahesuunalise terviseraja looduliku rajakatte ehitami-seks.

♦Arutati esimesel lugemisel val-la 2010. aasta eelarvet.



Puuviljandusteadlane Kalju Kask – 80

Kalju Kask on sündinud 13. detsembril 1929 Tallinnas elektrimontööri isa ja telefonistist ema esimese lapsena. Tema ja noorema venna lapsepõlv kujunes raskeks, sest ema pöördumine advendiusku viis perekonna lahutuseni ning pojad jäid esi-algu ema kasvatada, kes ootas peatset maailma lõppu ega pidanud vajalikuks laste õppimist. Seetõttu kujunes Kalju haridustee algus lünkli-kuks.

Ta õppis Nõmmel Rahumäe ja Harjumaal Harmi algkoolis ning Tal-linna 27. 7-klasilises koolis. Õppimist jätkama kutsus teda isa, kes jäi keskeas pimedaks ning jätkas tööd pime-date töökojas.

Õppimisse suhtus Kalju väga tõsiselt: ta lõpetas kiitusega Tallinna 10. Keskkooli. Seal õppides huvitus ta botaanikast ning juhtis Tallinna koolide looduslooringi. Aastatel 1949—1951 õppis ta Tartu ülikooli põllumajan-dusteaduskonnas ning kuni 1955. aastani EPA agronoomiateaduskonnas aiandust. Ta lõpetas *cum laude*.

Ta suunati Harju rajooni Kostive-re sovhoosi osakonnajuhatajaks, mis ei sobinud tema huvialaga. Juba aasta pärast õnnestus tal saada aiandus-alane töö Teaduste Akadeemia Bio-loogia Eksperimentaalbaasis, kus ta töötas aasta aednikuna ning seejärel reorganiseerimise tulemusena moodustatud Eksperimentaalbioloogia Instituudis teadurina. Tema ülesanne oli dendroloogiliste kogude loomine botaanikaiaa rajamiseks ning insti-tuudi uue asukoha ettevalmistamine ja majandamine Harkus. Sama ajal al-gas sordiareetustöö Teaduste Akadee-mia presidendi Johan Eichfeldi kül-vatud seemnetest kasvanud seemiku-te hulgast perspektiivsemate valimi-sega ning harrastusaednik Otto Krameri õuna- ja pirnipuude aretusaia hooldamisega. Aastatel 1961—1964 õppis ja töötas Kalju Kask samas tai-mefüsioloogia eriala aspirandina ma-guskirspuul, vilja kirspuul ja õuna-puu mutatsiooniaretest uurides. Bio-loogiakandidaadi kraadi kaitses ta 1965. aastal ning jätkas tööd teaduri-na.

1970. aastal kutsuti ta tööle tolle-aegsesse Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Insti-tuudi Polli katsebaasi doktor Aleksan-der Siimoni surma tõttu pooleli jäänud õuna- ja pirnipuude sordiaretus-tööd jätkama. Pollis töötab ta käesoleva ajani Eesti Maülikooli Põlluma-janduse ja Keskkonnainstituudi Polli Aiandusuuringute Keskuse vanem-teadurina.

Polli tõi ta kaasa eelmises tööko-has alustatud aretusmaterjali ning jät-kas Pollis ka maguskirsside aretamist. Samal ajal juhtis ta pikemat aega sor-diuurimis- ja aretusrühma tööd ning ühtlasi uuris Eestis vähetuntud puu-vilja- ja marjakultuure. Selle töö tule-musena kaitses ta 1974. aastal Läti Põllumajanduse Akadeemias põllu-majandusteaduste doktori teadusliku kraadi.

Ühe sordi aretamiseks kulub 25—30 aastat. Seepärast on Kalju Kase aretatud sordid saanud tuntuks alles viimasel aastakümnel. 53-aastase tegevuse tulemusena on ta aretanud 26 õuna-, pirni- ja maguskirsisorti, Eesti soovitussortimendis on neist praegu 9 ning Lätis 6. Huvi nende vastu tun-takse ka Soomes, Venemaal, Valgeve-nes ning isegi Hollandis ja Itaalias.

Seitsmekümnendatel aastatel lõpetas ta Aleksander Siimoni alustatud õunasortide `Lembitu´ ja `Tiina´ ning pirnisordi `Pepi´, samuti Johan Eichfeldi alustatud maguskirsisortide `Johan´, `Norri´ ja `Meelika´ aretuse. Ta on nende kaasautor. Viimase kümne aasta jooksul on sortideks vormistatud tema aretatud õunasordid `Els´, `Kaari´, `Kaimo´, `Kallika´, `Ka-ramba´, `Kastar´, `Katre´, `Kikitrü-nu´, `Krista´ ja `Liivika´ ning väikes-viljalised salatiõuna sordid `Kuku´, `Ruti´ ja `Ritika´, pirnisordid `Kadi´ ja `Polli punane´ ning maguskirsisordid `Karmen´, `Kaspar´, `Mupi´, `Piret´ ja `Tontu´. Aretaja juubeli aastal lisandusid neile veel õunasordid `Aule´, `Kersti´ ja `Madli´.

Juubilar on väga erudeeritud ja õpihimuline teadustöötaja, ta on tun-nustatud puuviljandusteadlane nii kodu- kui välismaal. 1988. aastal omis-tati talle Eesti NSV teenelise teadlase aunimetus, 2004. aastal Eesti Maaüli-kooli teenetemedal ning 2006. aastal Valgetähe IV klassi teenetemärk.

Juubilar on olnud väsimatu rän-numees ning viljaka kirjamehena usin puuviljanduse propageerija. Ta on üheksa erialase raamatu autor või kaasautor ning avaldanud 80 teadusartiklit, populaarteaduslike ja tootmist nõustavate artiklite arv ulatub aga tuhandeni. Alates 1979. aastast on ta Ameerika Pomoloogia Selt-si liige, on osalenud mitmes kodumai-ses ja rahvusvahelises nõukogus ja komisjonis, sealhulgas 6 aastat ÜRO Põllumajandustaimede Geenivaramute Instituudi viljapuude Euroopa tööriühmas.

Ülikoolipäevil pikaajalisel haigla-ravil viibides tutvus ta radioloogiaõe Virvega, kellest sai tema truu abikaasa õpingute jätkamise ja kogu viljaka tööperioodi jooksul. Koos saatsid nad ellu kolm last, praegu on ta viie lap-selapse vanaisa ning on saanud juba ka vanavanaisaks.

Juubeliaasta on Kalju Kasele ol-nud nii rõõmu- kui murerohke. Väl-japaista teadustöö eest omistati tal-le elutöö preemia, mis tunnustab te-ma pikaajalist tööd. Muret on tekita-nud halvenev tervis ja abikaasa kaotus. Juubeliaasta lõpul kavatseb ta jää-da ammu väljateenitud pensionile ning veeta ülejäänud vanaduspäevad koos noorema tütre perega Tartumaal Pangodi järve lähistel.

Polli Aiandusuuringute Keskuse kollektiiv soovib juubilarile stabilisee-ruvat tervist, jätkuvat koostööd en-diste kolleegidega ja indu puuviljan-duse propageerimisel.

Edgar Haak

Looduse- ja kultuurireis Poola

Poola-reis kestab 10.—18. au-gustini. Sõit algab Abjast ja Nuiast ning juba esimese päeva õhtul jõuame Wigry rahvusparki, kus ko-hapealse giidi saatel lähme metsa õpperajale.

Järgmisel päeval vaatame „Hundikoopa” punkersüsteemi va-reimide ja Reszelis Teutooni ordu ülihästi säilinud kindlust. Öhtuks jõuame Swiadwy järve äärde. Kol-mandal päeval sõidame läbi Vars-savi Krakowisse, kus lisaks linnaga tutvumisele teeme Wieliczka soo-lakaevanduses 130 meetri sügavu-sel kahetunnise ringkäigu.

Viienal päeval imetleme Bled-dowska kõrbe, mille pindala on üle 30 ruutkilomeetri, ja Ojcowski rah-vuspargi kaljukoobast.

Zakopanes teeme matka Tatra mägedes ning Dunajeci mägiõjel kanjonite vahel paaritunnise parve-sõidu. Kaheksandal päeval näeb plaan ette Jasna Gora kloostri külas-tust. Kodutee kulgeb üle Varssavi.

Sõidu maksumus on 3500 kroo-ni, milles on hommiku- ja õhtusöö-gi hind. Tasuda saab ka osadena, 500 krooni kuus. Info telefonil 523 5102.

Rein Mägi

KARKSI VALLAVALITSUSES

2. novembri istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Dmitri Orav, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦Otsustati rahuldada 3 korralda-tud jäätmeveo tingimuste muutmise ja 1 mitteliitumise avaldus.

♦Anti nõusolek Karksi-Nuias J. Kivistiku 24 kinnistul kuuse, Karksi külas Aia kinnistul kuue elupuu ja ühe saare, Karksi-Nuias Lõuna 3 ja Veetorni 1 kinnistu piiril kasvava pa-ju mahavõtmiseks.

♦Otsustati mitte alगतada keskkonnamõju hindamist Arikülas Tõnismatsi kinnistul kuuse kavandata-va sõnnikuhoidla ehitamisega eeldu-sel, et ehitamisel lähtutakse põhipro-jektist.

♦Anti nõusolek Tõnismatsi OÜ-le piimakarjalauda sõnnikukraabi vahetamiseks Tõnismatsi kinnistul Arikülas.

♦Anti ehitusluba tehnikakuuri rajamiseks Paluküla kinnistule Tuha-laanes.

♦Määrati projekteerimistingimu-sed vana veski varemete säilitamise ja laiendamise projekti koostamiseks Veski kinnistul Morna külas.

♦Otsustati mitte nõustuda AP Kinnisvara altsiaseltsile maavara kaevandamise loa andmisega Tuha-laane liivakarjääris, sest kavandatav tegevus võib kaasa tuua looduskesk-konnale ja maakasutusele negatiiv-se mõju, oleks vajalik keskkonnamõ-ju hindamine. Tuhalaane liiva-maardla kasutusele võtmisega võib halveneda piirkonna elanike elukva-liteet, suureneda müra ja vibratsioo-nitase ning kasvada tolmü levik. Taastumatu loodusliku ressursi am-mutamisega hävib osaliselt maastik, millega kaasneb roheala killustumine.

13. novembri istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Jüri Kert, Ly Laanemets, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦Otsustati pikendada Karksi-Nuia Soojus osaiühingu taotletava soojuse piirhinna kooskõlastamise tähtaega kuni 15. detsembrini 2009, sest ettevõtte esitatud hinnataotlu-ses märgitud kulud erinevad oluli-selt senise soojustootja ja taotleja emaaettevõtte aktsiaseltsi Textuur 25. septembril esitatud piirhinna taotlu-ses väljatoodud kuludest ja praegu kehtivast soojuse hinnast. Karksi-Nuia Soojus OÜ esitatud piirhinna kooskõlastamistaoitluse menetlus eel-dab lisainformatsiooni kogumist ja analüüsi.

16. novembri istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Jüri Kert, Ly Laanemets, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦Otsustati moodustada vallavalit-suses ja tema hallatavates asutustes aastainventuuride komisjon: esimees Urmas Suurpuu, liikmed Liia Truu-velt, Tõnis Laurik ja Margus Hütt.

♦Anti Silvi Pärnale valla kultuuri-rikeskuses ja selle ümbruses 17. detsembril kella 9—16 laada korralda-mise luba,

♦Otsustati rahuldada 1 korralda-tud jäätmeveo tingimuste muutmise ja 2 mitteliitumise avaldust.

♦Määrati projekteerimistingimused Koidula kinnistu elektrivõrgu-ga liitumise ehitusprojekti koosta-miseks Ainja külas ja garaaži-pesu-köögi laiendusprojekti koostami-seks Tamme tee 4 kinnistul Karksi külas.

♦Anti ehitusluba osaiühingule

loodusmajas üle-eestiline infotehno-loogide „E-kevad”. Oma töö tõttu suure osa päevast arvutite ees istu-vad mehed olid väga huvitatud loo-duses peituvast jõust ja tarkustest. Kolmepäevase laagri põhiteema oli-gi taimede tervistav jõud, mida aitas omandada Kaja Saar.

Sügisel saime teada, et PRIA on toetanud LEADER-programmi kau-du meie esitatud projekti „Lilli loo-dusmaja olmeruumide renoveerimine”. Selle tulemusena tehakse korda köök, duširuum ja käimlad ning õue paigaldatakse reovee kogumise ma-huti.

Eet projekti omaosalus on meil planeeritud mitterahalise tööna, siis korraldasime oktoobris kaks talgu-päeva, mille käigus eemaldati vanad krohvikihid, vana trepp, laed ja põ-randid. Köögi poolel rassis rohkem kui 40 tolmumaskis inimest kaks päeva. Töö oli küll raske, aga kõiki turgutas Pille keedetud supp koos imemaitsva koogiga.

Remondi tõttu on praegu raske külalisi vastu võtta. Loodame töö lõ-petada kevadeks, siis suureneb ka

ürituste, eelkõige projektilaagrite korraldamise võimalus.

Talviste ettevõtmiste huvides taotlema LEADER-programmist ra-ha loodusmaja soojustamiseks. Et piirkonnas leidub inimesi, kes soo-viksid oma vana maja keskkonna-sõbralikult ja odavalt korda teha, siis oleme planeerinud remondi ajal säästva renoveerimise teabepäevi. Oma teadmisi on lubanud jagada Kati Männik koos meeskonnaga Säästva Renoveerimise Keskuse Vil-jandi ühendusest ja Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse õp-petooli hoidja Priit-Kalev Parts. Kuiv-käimlate kasutamist tutvustab rohe-lise mõtteviisi esindaja Peep Tobre-luts.

Kahjuks on viimasel aastal keskkonnaringi „Sookolli kool” töö pooleli jäänud. Hea meel on aga tõdeda, et paljud lapsed, kes varem käisid loodusmajas, on sellel aastal leidnud rakendust Kaitseliidu noorterühma-des.

Ly Laanemets,
MTÜ Lilli Looduskeskus juhatusse liige



• Ühendorkester koos ABBA kooriga.

OULAISES

Novembri algul viibis Karksi valla delegatsioon, mille hulka kuulus ka muusikakooli rahvas, Soomes Oulaises. Kokku said Põhjamaade sõprusomavalitsused Soomest, Norrast, Rootsist, Taanist ja Eestist. Peeti töökongverentse ja korraldati ühiseid koolikontserte, sedapuhku siis muusikakooli rahvale. Igal omavalitsusel olid kaasas ka muusikaõpilastest koosnevad kollektiivid.

Karksi-Nuia Muusikakooli esinda-

sid ansambel Tuulepuu, kandleansambel ja noored viuldajad koos tuntud rahvamuusiku Marju Varblasega.

Eelviimasel päeval toimus suur ühiskontsert, milleks oldi eelmistel päevadel tublisti proove tehtud. Esineti eraldi ja lõpuks kõlasid ühisorkestri ettekandes Sibeliuse „Finlandia” ja Beethoveni „Romanze”. Kontserdi krooniks kõlasid unustamatu ja legendaarse ABBA surematud hitid, mida ülihästi esitas ühisorkestri saatel Oulaise tütarlastekoor, olles ka ajastu kohaselt kostümeeritud.

Kiita sai korraldajatelt meie kand-

leansambel eesotsas õpetajate Ruth Kuhi ja Pille Bergmanniga, kes olles äsja vahetult enne proove ABBA noodid kätte saanud, need ka dirigentide hämmelduseks enesekindlalt ja veenvalt ette kandsid. Üldse kiideti, et meie koolil on võrdselt heal tasemel nii klassikaline kui ka rahvamuusika.

Kokkuvõtteks oli see tore reis, kui- gi noorte ühist musitseerimist ehk siis muusikute keeles jämmi oleks võinud rohkem olla. No küll me selle eest hoolt kanname, et see nii on, kui see tore üritus ükskord järgega jälle ka Karksi-Nuia kanti jõuab.

Margus Pöldsepp

POLLI POLE HÄÄBUV KÜLA KARKSI-NUIA KÜLJE ALL

„Jõulukuuske kaunistavad Anu, Kristi ja Siina” — see kodune pisike plaan oli üks otsustest, mis otsustati 21. novembril Polli küla mõttetalgutel.

Sealsed elanikud Kristi Kuusk ja Hendrik Agur olid laiali saatnud paarsada kutset ning kuulutanud ettevõtmise välja ka valla koduleheküljel. Selle võitis vastu paarkümmend inimest Polli külast ja kaugemalt.

Kirev seltskond

Et oma väikse kogukonna väärtustamine ja elujõulisus olid mõttetalgute eesmärk, pidi iga kohale tulnu omaette selgeks mõtlema, mida Polli temale tähendab.

„Olen selle kandiga olnud seotud juba lapsepõlvest peale,” lausub Hendrik Agur toonitades, et ta pole mõttetalgutel mitte pealinnas koolijuhiga ega ka Karksi valla volikogu esimehe vastses rollis, vaid eelkõige kui inimene, kelle kodu on Pollis.

Nõukojas osalenute suhted küla- ga olid erinevad: leidis nii põlis- kui uusasukaid, nii-õelda pühapäevapollikaid kui ka juurte juurde tagasi pöördunud. Mitmetunnise töö ja grupiarutelude tulemusena jõudis kirev seltskond välja selgitada neid kõiki siduvat ühised eesmärgid.

Vaja on külakeskust

Kõige enam kogus toetust mõte, et kogukond vajab korralikku küla-



• Polli mõttetalgutel

KATI KUUSE foto

platsi praeguse palliväljaku juures. Koos Kutsiku järve ja selle ümbruse matkaradade korrastamise ning saunahoone väljaehitamisega avaneks võimalus mitmekülgseks tegevuseks. Viimaste hulgas võitis palju poolehoidu mõte korraldada Polli küla kokkutulek, riburada tulid kõne alla ühised täht- ja hoogtööpäevad.

Et asi üksnes lennukateks ideedeks ei jääks, võeti vastu otsus luua külaliikumise kontole fond, mille kaudu kõik soovijad saavad külaelu edendamisele jõudumööda kaasa ai-

data. Hea partnerina näevad külaelanikud ka Polli Aiandusuuringute Keskust, kelle Keskkonnainvesteeringute Keskusele esitatud projekti edu korral algaks järve korrastamine juba järgmisel aastal. Samuti otsustati iga poolehoidu võitnud kava eest vastutajad ehk kui kuuske ehivad Anu, Kristi ja Siina, saab see kindlasti ka ilus olema.

Polli küla edendamiseks loodud töögrupid hakkavad koos käima kord kvartalis, järgmine mõttekoda saab teoks 27. veebruaril.

Katrin Johanson

Kuidas me tajume soostereotüüpe ja loome hoiakuid

Elu algab mehe ja naise suhetest. Paljud pered on aga tänapäeval lahutatud. Paljud vanemad veedavad oma õhtupoolikud tülitsedes või ei ole neid nädalate kaupa näha, sest töötavad välismaal. Kui palju üldse on veel nii-õelda ideaalseid peresid või harmoonilist pereelu? Aga meie kasvav põlvkond saab ju tõuke ja edaspidise määrava toe ning eeskuju kodust.

Neid teemasid ja probleemide põhjusi käsitles 26. oktoobril meie gümnaasiumi aulas toimunud koolituseminaril hinnatud psühholoog-õppejõud Toivo Niiberg. Täname projekti „Teadvustame positiivset vanemlust ja õpetajat: soostereotüüpide tajumine ja hoiakud” rahastajat Hasartmängumaksu Nõukogu.

Koolitus oli eelkõige mõeldud lapsevanematele ja pedagoogidele. Õpetajaid oli kohale tulnud küdiväärselt palju, kuid lapsevanemate osalus oleks võinud olla aktiivsem.

Niiberg rääkis sellest, et mees ja naine täiustavad teineteist, sest nad on nii erinevad: „Seal, kus on naise ajus muhk, on mehel lohk.” See tõsi- asi on ka põhjus, miks nad ei suuda teineteist mõista. Mees ei taha üldjuhul oma muresid naisele kurta. Naine peab maha pikki loenguid ja meeleolukaid selgitusi, nähes iga sündmuse detaile, mees aga väljendub konkreetsetelt, raisates asja tuumani jõudmiseks vähe sõnu. Ta suudab keskenduda vaid ühele asjale, samas kui naine tegeleb korraga kuue-seitsme asjatoimetusega. Ei ole siis ime, et telekat vaadates ei pane mees naise juttu tähele. Ja elektripirni ostes läheb

tal meelest nõudepesuvahend, mida naine oli kodus kolm korda meelde tuletanud. See tekitab tülisid, kuid tegelikult ei olegi mees süüdi.

Koolis õpivad poisid ainult selle, mis tundub oluline, tüdrukud aga kohusetundlikult kogu materjali. Nende õppeedukus on seetõttu kõrgem. Poisid on edevad ja vajavad rohkem tähelepanu, mis annab eriti tunda kolmandas kooliastmes. Silma paistmiseks tuleb neil vahel kasutusele võtta äärmuslikke meetmeid, mis vanematele ja õpetajatele meeltnööda pole, eesmärgi täidavad aga sellegipoolest.

Mehed valetavad kaks-kolm korda rohkem kui naised. Vale mõtlevad nad välja kohapeal ja esitavad selle mitteusutavalt. Mehele bluffides võib see tõesti läbi minna, kuid naise puhul mitte. Õrnema soo esindaja mõtleb oma valed ja nende esitamise strateegia detailideni läbi ning tuleb lagedale etendusega, mille töepärasus on raske kahelda.

Mehe kahe ajupoole vahelt olevat 40 juhtteed puudu. Sellest tulenevalt võtab neil mõistmine ja reageerimine vahel kauem aega. Seda mitte teadva naisõpetaja küsimustele suuliselt vastates võivad poisid seega kitsikusse jääda.

Iga näite puhul tasub meeles pidada, et kumbki näeb asju ja käitub oma vaatenurgast lähtudes ning eeldab ekslikult, et partneri seisukohad ühtivad nendega. Enamasti on olukord aga täiesti vastupidine, tuleb vaid oma arusaamu ja soove selgitada ning püüda mõista ka suhtluspartnerit.



• Direktor Kalle Vister räägib külalislektor Toivo Niibergile kirjanik August Kitzbergist.

HILLE KRUSBERGI foto

Et läbiva teemana käsitleti poistetüdrukute ja meeste-naiste erinevusi, oli see hea algus minu uurimusele mehe ja naise omavahelise mõistmuse põhjuste kohta. Seda tein ma psühholoog Hille Krusbergi juhendamisel just selleks, et kogutud tarkust hiljem jagada ja ehk suhteeludesse veidigi selgust ning paranemist tuua. Samuti aitavad need teadmised mind igapäevases suhtlemises erinevate soostereotüüpidega ja edaspidises elus suuresti ka ametialaselt.

Toimunud koolitusseminarile kavandame ka jätkuprojekti, mis on seotud minu uurimistöö tulemustega. Ennekõike aga positiivsust lapsevanemaks ja õpetajaks olemisel!

Reelika Maiste, 11. klassi õpilane

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

T, 1. 12. kell 12
L, 5. 12. kell 9

K, 9. 12. kell 12

R, 11. 12. kell 17.30
kell 19

P, 13. 12. kell 16
E, 14. 12. kell 19

T, 15. 12. kell 18
N, 17. 12. kell 9
R, 18. 12. kell 17
L, 19. 12. kell 20

Tõrva Kunstistuudio näitus
Käsitöömeistrite laat ja kell 10 kuuse kaunistamise konkurs
Mulgimaa kultuuriprogramm 2010—2013
Mälumäng
Baskini teater „Hullem kui Hollywoodis”, pilet 150/125 krooni
Advendikontsert „Cyrillus Kreek 120”. Tasuta
Mikk Dede jõulukontsert „Häl jääl”. Pilet 100, tund enne kontserdi algust 125 krooni
Gümnaasiumiõpilaste jõulukontsert
Jõululaat
Höbeniidi jõulupidu
Jõulupidu: ansambli C- Duur, Dancing Dreams, muusikakooli viuldajate ansambel, etendus „Jõuluvärv”, hr. Jõuluvana, tule- neelajad, loterii, suupistelaud. Pilet eelmüügist 125, samal päeval 150 kr.
Gümnaasistide jõulupidu
Ansambli Tuulepuu plaadi kontsert-esitus
Jõulukontsert. Orelil Toomas Trass ja basskitarril Uku Joller. Pilet 50 krooni
Tantsuga uude aastasse ansambli K&K saatel. Pilet 100 krooni

NOORTEKESKUS

R, 4. 12. kell 16
R, 11. 12. kell 18

R, 18. 12. kell 18

Jõulukuuse kaunistamise võistluse kavandite õpituba
Etniliste trummele õpituba, juhendaja Nicolas Nade Prantsusmaalt
Noorteka jõulupidu
Igal neljapäeval kell 15 meisterdamine juhendaja käe all. Registreerimine projekti „Ühiselt ja ürgselt” õpitubadesse. Täpsem info noorteka kodulehelt www.noortekas.karksi.ee

KARKSI KÜLAMAJA

K, 2. 12. kell 10
10.—12.12 kella 9.30—
L, 12. 12. kell 11

L, 26. 12. kell 19

Eakate ennelõuna
Päkapikumaa gümnaasiumi algklassidele
Päkapikumaa kodulastele. Pilet 40 krooni, vajalik eelnev kirjapane-
Küla jõulupidu, esinejad oma majast ja ka mujalt. Tantsuks mängib ansambel Stallion Tartust, pääse 40 krooni

LILLI KÜLAMAJA

K, 23. 12. kell 13
T, 29. 12. kell 20

Laste ja eakate jõulupidu. Näidendid „Jõuluvana jõulupuu” ning „Jõulusokk ja Jõulusokk”
Aastavahetuse pidu ansambliga „Onupoeg”. Pääse eelmüügist 35, samal õhtul 50 krooni

POLLI KÜLAMAJA

P, 20. 12. kell 15
N, 31. 12. kell 24

Jõulukontsert
Uue aasta vastuvõtt
Huviringid töötavad kokkulepitud päevadel

TUHALAANE KÜLAMAJA

L, 26. 12. kell 19
Neljapäeviti kell 11 käsitööring. 10.—12. detsembrini külamaja päkapikumaa töttu suletud.

SUDISTE KÜLAMAJA

N, 3. 12. kell 9
P, 6. 12. kell 12
P, 13. 12. kell 12
P, 20. 12. kell 12

L, 26. 12. kell 19

Tervisetund
Teine advent: piparkoogimaja küpsetamine ja kaunistamine
Kolmas advent: meisterdamine ja klaasivitraaž
Neljas advent: laste jõulupidu, jõulukontsert „Kes elab metsa sees?” Kaarli ja Paistu rahvaga
Las mööduvad aastad: mängib Aivar Margna, esinevad „Sudijad”

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

Näitused
30. 11 — 4. 01
7. 12 — 4. 01

„Imeline jõulaeg”
„Jõulud kauniks!”

KARKSI-NUIA MUUSIKAKOOL

K, 16. 12. kell 18
R, 18. 12. kell 14

Muusikakooli eelastme jõulupidu
Muusikakooli jõulupidu

KARKSI-NUIA LASTEAD

7., 14., ja 21. 12. kell 9.30
14.—18. 12.
N, 17. 12. kell 17
R, 18. 12. kell 17
E, 21. 12. kell 17
T, 22. 12. kell 17

Advendihommikud
Päkapiku nädal Karksi rühmas
Karksi rühma jõulupidu
Oravate ja Mõmmide rühma jõulupidu
Jänkude ja Kiisude rühma jõulupidu
Tibude ja Piilude rühma jõulupidu

AUGUST KITZBERGI NIMELINE GÜMNAASIUM

4. ja 14. 12.
7., 14. ja 21. 12.
R, 11. 12. kell 12
K, 16. 12. kell 12
N, 17. 12. kell 10.35 ja 11.40
R, 18. 12. kell 12
E, 21. 12. kell 16-19
T, 22. 12. kell 11-13
kell 18-23
Murri haarberis süütame 6. detsembril kell 13 II adventi küünla.
Nuutsaku puhkemajas 19. detsembril kell 12 „Jõuluootus”

Projektikoolitus (koolitaja Piret Koorep)
Advendi tähistamine
„Ugala” jõulu- etendusel 3a, 3b, 4a, 4b klass
„Endla” jõulu- etendusel 5a, 5b, 6a, 6b klass
Jõululaat
„Ugala” jõulu- etendusel 1a, 1b, 2a, 2b klass
4.—6. klasside jõulupidu „Televiisioon”
1.—3. klasside jõulupidu „Rahvaste jõulud”
7.—12. klasside jõulupidu

Külas Draculal

Õnneks läks seekordne käik hästi ja me ei langenud Dracula küüsi, pigem saime jälle tuua meie valla noortele huvitavaid tegevusi. Käisin koos Karksi-Nuia Noortekeskuse vabatahtliku Signe Pugaliga novembri lõpul Drums For Peace võrgustiku iga-aastasel seminaril Rumeenias, et üle vaadata võrgustiku reeglistikud ja teha 2010. aasta projektid ja plaanid.

Karksi valla noortele on tulemas sündmusterohke aasta. Neil on võimalus minna õppima päris mitmele noortevahetusele, sealhulgas Portugal, Itaaliasse, Wales'i jne (võimaliku rahvusvahelised projektid on ülevaale meie koduleheküljel: www.noortekas.karksi.ee).

Võrgustiku üheks peamiseks teemaks kujunes, kuidas kaasata neid noori, kes on noortevahetuse ajast juba välja kasvanud. Ühe võimalusena asutatakse võrgustiku koolitussüsteemi, mille abil saavad noored õppida põhjalikumalt endale meeldivaid tegevusi.

Kohtumine leidis seekord aset Rumeenias Transilvaanias ja õnneks oli pingelisel töögraafikust hoolimata võimalik ühel hommikul minna kuulsasse Dracula lossi. See jättis küll na-

tuke teistsuguse mulje, kui olin kujutlenud, mis, tõsi küll, oli Hollywoodi linasteoste ja illustreeritud raamatute süü. Kuulsas Dracula prototüüp oli tegelikult üks jõhkramaid sõjamehi, kes oma valdusi 15. sajandi lõpul türklaste eest kaitses. Pigem on kohalikud ise uhked selle üle, et selles kindluses on viibinud kuulsaid kuningaid ja kuningannasid.

Rumeenia, eriti Transilvaania on vastandlikke tundeid tekitav maa. Näiteks võisid kõrvuti maanteel sõita hobuveokid sportautode ja väga kallite maasturitega. Ilusa looduse kõrval jäid silma hooldamata teed ja tänavad ning üksiküksus selle kõige suhtes, hulkuvad loomad ja samas väga toredad ja temperamentsed inimesed. Näiteks kohalikul turul käskis meil üks vastuvõtjatest kindlasti kõike proovida, muidu müüjad solvuvad, kui lihtsalt mööda kõnnid. Hinnad aga olid turistide jaoks vägagi kõrgeks aetud, kuid hea kauplemis- oskusega oli võimalik vähemalt pool hinda alla saada.

Sellel väiksel reisikirjeldusel oli ka tagamõte: juba järgmisel aastal saab üks noortegrupp seda kõike ise näha ja kogeda.

Indrek Palu



KARKSI VALLA MAAOMANIKUD MOODUSTASID NÕUKOJA

30. oktoobri hommikul kogunes Karksi-Nuia kultuurikeskusesse parkümmend maaomanikku, et koos aru pidada ja edasise koostöö huvides ühineda.

Tulijaid oli lähedalt ja kaugelt – nii neid, kes põllu- ja talutööst elatuvad, kui ka esivanematelt pärandatud maadele rakendust otsivad inimesed. Mure oli kõigil ühine: maa jääb tühjaks ja piirkonna kinnisvara kaotab väärtust, sest inimestel on keeruline maamajandusest elatuda.

Päeva esimesel poolel kuulati kahte väga huvitavat ettekannet.

Riigikogu liige Marek Strandberg, kes viibis Eestist kaugel ning kelle jutt ja pilt oli sel põhjusel kohal Skype'i vahendusel, kõneles maamajandusest, selle arengust Euroopas ja ühistegevuse vajadusest. Probleemid on kogu Euroopas ühesugused — suured saavad toetusi, väikesed surevad välja. Strandberg näeb Eesti maamajanduse päästjana tugevat ühistegevust, sama teed on läinud Rootsi, Norra ja Taani maatootjad.

Ühistegevuse võime on seda suurem, mida kergemini saadakse raha lõpptarbijalt. See eeldab täistootmis-

ketti, mis hõlmab tootmise, töötlemise ja müügi. Väiketootjaid ja ühistuid saab riik toetada, andes neile mõistliku hinnaga rendile riigi rahaga loodud tehnoloogiaseadmeid. Esmesi mõtteid ja samme on selles suunas juba tehtud.

Maaõiguse juristi Maido Pajo loeng „Maaomanike õigused vajavad kaitset“ rõhutas, et maaomanikud peavad seadusi tundma. Maaomandust ja selle vorme reguleerivaid seadusakte on kokku üle paarikümne. Et mitte Vargamäe meeste kombel kohut käia, on väga mõistlik kokkuleppele jõuda, sest suur osa omandiga seotud vaidlusi on just naabritevahelised – teede kasutamine ja korrashoid, veekogud jms. Kohtulahendini jõudmiseks kulub tihti aastaid ja lahend ei pruugi kummalegi poolele meeltnööda olla, naabrid aga peavad kõrvuti edasi elama.

Maido Pajole esitati palju küsimusi nii auditooriumi ees kui pärast loengut individuaalselt.

Pärastlõunal otsustati moodustada Karksi Maaomanike Nõukoda mittetulundusühinguna ning valiti

juhatus: Pjotr Krjutškov, Andre Aavastik ja Mall Orru. Määrati ka liikme- ja sisseastumismaks, nõukoja üldkoosoleku ja juhatuse kooskäimise kord ja sagedus.

Nõukoja ülesanne on leida selle liikmete ettevõtluse ja ühistegevuse laiendamiseks uusi võimalusi, korraldada õppepäevi, esindada liikmeid kohalikus volikogus ja osaleda maaelu puudutavate seadusaktide väljatöötamises — seda kõike kohaliku maaelu ja tootmise tugevdamiseks ning elukeskkonna väärtustamiseks.

Karksi Vallavolikogu vastne esimees Hendrik Agur tervitas nõukoja loomist ja soovis, et püstitataks väga konkreetsed eesmärgid juhatuse aktiivseks tegevuseks ja koostööks valla maakomisjoniga.

Nõukojaga saab ühendust meiliaadressil kmnk2009@gmail.com ja telefonil 512 8400, kavas on luua oma koduleht, samuti kajastada nõukoja tegemisi valla kodulehel, „Karksi Sõnas“ ja kohalikus ajakirjanduses.

Erika Krjutškova, maaomanike nõukoja pressiesindaja

SEB SULGEB PANGAKONTORI, KUID TEENUSED SÄILIVAD

„Sarnaselt riigile ja paljudele teistele ettevõtetele tuleb ka pankadel kulusid kärpida ning selle tulemuseks sulgeme lähiajal kaheksa harukontorit üle Eesti, üks neist Karksi-Nuia kontor,“ ütles Viljandi kontori direktor Annika Oja. „Ka äriklientidele on meil personaalsed lahendused, seega ei tohiks töökorralduse muutus tuua kaasa suuri probleeme.“

Elementaarsed teenused Postipangast

Enamik kliente teeb täna tehinguid internetipanga vahendusel, kuid SEB-ile on oluline, et meie kliendid saaksid vajadusel ka personaalset teenindust. Selleks on SEB juba üle kümne aasta pakkunud oma teenuseid Eesti Posti vahendusel. Postiasutusi on Eestis ligi 360, samapalju on ka postipanku.

Karksi-Nuia Postipank pakub kõi-

ki peamisi pangateenuseid. Seal saab teha ülekandeid, maksta sularaha oma kontole või võõrale kontole, võtta välja sularaha, saada ülevaadet kontojärgist jne. Postipangas saab sõlmida SEB-i pangalepinguid: arvelduskonto ja juuniorkonto avamine, deebetkaartide tellimine ja väljastamine; interneti-, telefoni- ja mobiilipanga lepingute, samuti kiirteavitamise, otse- ja püsikorralduste lepingute sõlmimine. Postipangas kehtib SEB-i kontori hinnakiri.

Postipanga teenuseid saab kasutada postkontori tööajal. Karksi-Nuia kontor on avatud esmaspäevast reedeni kella 8—16 ja laupäeval kella 8—13.

Nagu seni jääb regulaarselt oma kliente külastama ka investeerimisnõustaja Kaie Kallas. Täpse aja ja kohta lepid ta kokku personaalselt kõigi nendega, kellel on vaja tähtajalist hoiust pikendada või muid investeerimisega seotud küsimusi arutada.

Sularaha ööpäev läbi kätte

Sularahaautomaat jääb senisesse asukohta. Soovitamegi raha väljavõtmiseks kasutada just automaati, see on tasuta. Kontoris või postipangas on minimaalne teenustasu 20 krooni. Samuti soovime maksta kauplustes kaardiga, siis ei pea sularaha pärast muretsema.

Soovitame ka äriklientidel kaardimakse võimaluste peale mõelda. Meil on äriklientidele lahendusi nii makseterminalides kui sularaha käitluse osas.

Loodame, et töökorralduse muutus ei mõjuta Karksi-Nuia ettevõtteid olulisel määral.

Kui valla elanikel on küsimusi või pangateenuste kättesaadavuse pärast probleeme, siis palume ühendust võtta panga Viljandi kontoriga telefonil 665 8250.

Silver Vohu, panga kommunikatsioonijuht

Juhan Parts käsitles lähemalt ministeeriumi tööd ja vastas küsimustele ning seejärel algas loeng ettevõtjaks saamisest. Räägiti, kust saada raha ettevõtte loomiseks ning mida oleks vaja äri alustamiseks teha.

Kanal 2 ruumides nägime „Ärapanija“ ja uudistesaaate „Reporter“ stuudioid ning tutvusime sealse tööga lähemalt. „Postimehe“ toimetuses räägiti meile lehe ajaloost, sellest, kuidas jõuavad lood ajakirjanike peadest paberile, ning selgitati erinevusi online- ja paber-väljandes tehtava töö vahel.

Pikk ja väsitav päev tegi meid kogemuste võrra rikkamaks.

Liis Grünbaum
12. klass

Pärna rändkaubabuss sõidab

Kaubabuss teeb ka riiklike pühade ajal kõikidel päevadel tavalisi ringe. Karksi valla ringid on nii 24. kui ka 31. detsembril (need on neljapäevad) ja 26. detsembril kui ka 2. jaanuaril (need on laupäevad).

Kui tekib probleeme ja vajate nendele lahendusi, siis bussis on mobiiltelefon 5398 5975, millele helistades jagavad meie müüjad ja bussijuhid meeleldi infot. Ka Kärstnas asuvasse Pärna poodi telefonil 436 7243 helistades jagatakse vajalikku infot. See on avatud iga päev kella 9—19.

Edastage oma eri soove aegsasti meie töötajatele. Püüame anda endast maksimumi, et saaksite meie poodi külastades vaid meeldivaid elamusi.

Karl Koppel,

OÜ Elductum juhatuse esimees

Jumalateenistus

EAÕK Karksi-Nuia kirikus toimub esimese jõulupüha jumalateenistus reedel, 25. detsembril kell 11.

Heino Luik

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

1. detsember	Maimu-Jutta Juhanson	Polli	92
9. detsember	Hiller Pärnsalu	Karksi-Nuia	75
10. detsember	Jüri-Rein Tamm	Tuhalaane	70
12. detsember	Aksel Arro	Univere	90
13. detsember	Kalju Kask	Polli	80
15. detsember	Milvi Pedajas	Karksi-Nuia	75
15. detsember	Hilja Pärn	Sudiste	75
15. detsember	Vello Pärna	Karksi-Nuia	70
16. detsember	Helmur-Johannes Kõdar	Karksi	80
16. detsember	Viive Siirus	Sudiste	70
19. detsember	Salme Erg	Pärsi	99
19. detsember	Johannes Mitt	Karksi-Nuia	80
28. detsember	Jaan Aasa	Karksi-Nuia	85

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

16. oktoobril sündis Karksis Jaana Einmanni ja Mait Tartese perre tütar HELENE.

3. novembril sündis Metsakülas Katrin Zagovejeva ja Janar Kändra perre poeg MARTEN.

11. novembril sündis Karksi-Nuias Nailja Leoni ja Aivo Einsoo perre poeg ARON.

LUULEKLUBI TULI KOOLI TALLU

On sombune ja süngevõitu hingedeaja kümnnes päev. Kooli talus käib vilgas tegevus maakonna luuleklubi „Valguseoks“ vastuvõtuks.

Peagi veereb mäest üles valge buss sõnaseadjatega maakonna luuleklubist, oma valla luuletajad on juba kohal. Kohtumistervitustele järgneb küünalde süütamine kalmistu värvas siinsete lahkunute mälestuseks ja taastamist ootava kiriku altariruumis.

Ajalooline Tuhalaane koolihoone võtab vastu 12 luuleklubi liiget. Nendega ühinevad kohalikud huvilised. Majaperenaine räägib mõne sõnaga küla ajaloost ning tänasest päevast. Luuleklubi president Jüri Tamtik ütleb salmi.

Tuhalaanes Kooli talus kokku saada tore, hinges aga torkiv valu, miks siin lapsi pole.

Hingelisse luulekeskpäeva aitaavad viia „Sügislille“ laulud ja tantsud. Kohalik tantsurühm kutsub põrandale ka külalised. Ants Tombi ja Ermas Heina pillilugude saatel õpitakse ära

kena Karksi kandi seltskonnatants. Nüüd suunatakse külalised vaatama kohaliku fotograafi Artur Runge näitust 70 loodusloolise fotoga. Samal ajal kaetakse laud siinsete perenaiste suupistete ja hoidistega.

Kõneleb Jüri Tamtik. Tema ja Reet Post on avaldanud mitu luulekogut. Oma uuemaid luuletusi esitavad Mari Karilaid, Antu Ott, Reet Oidermaa, Maie Perve ja Rein Aunistu. On nii maainimest puudutavaid kui ka mälestusi elustavaid värse: Maie Perve isa kirjade põhjal kirjutatud luuletused, Jüri Tamtiku „Tuhalaane rahvale“ ja Mari Karilaiu südamlikud luuleread.

Luuleklubi eesmärk on tuua luule maainimestele lähemale lihtsaks arusaadavas vormis ning see neil ka õnnestub.

Päeva lõpetuseks kingitakse korraldajatele traditsiooniline Antu Oti kujundatud embleemiga vaas ja kõlavad „Valguseoks“ tegusat peret iseloomustavad värsid.

„Valguseoks“ luulekogumikke on tänaseks ilmunud üheksa, kümnnes on tulekul.

Helvi Visnap

Jõulud Karksi Peetri kirikus

6. detsembril kell 14 II advendi jumalateenistus, 13. detsembril kell 14 III advendi jumalateenistus, 20. detsembril kell 14 IV advendi jumalateenistus, 24. detsembril kell

18 püha jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus, 25. detsembril kell 14 jõulupüha jumalateenistus ja 31. detsembril kell 23.45 keskööpalvus.

Kalle Gaston

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

TOOMAS KRUUSIMÄE

27. 11. 1947 – 16. 11. 2009

Polli

VIIVI VARI

18. 01. 1943 – 2. 11. 2009

Karksi-Nuia

JAAN ROOSMÄE

9. 05. 1943 – 19. 11. 2009

Karksi-Nuia

LAINE-LINDA VIRRO

20. 01. 1931 – 10. 11. 2009

Karksi-Nuia

ERNA TAKK

9. 08. 1929 – 23. 11. 2009

Karksi-Nuia

Neljapäeval, 17. detsembril 2009 kella 9—16 toimub Karksi Valla Kultuurikeskuses JÕULU-LAAT.

Kaupa saabub kõikjalt Eestist. Jõuluringid meil! Tulge kogu perega! Info tel 5805 0167.

Karksi konstaablajaoskond tel 434 1110.

Teen torutööd, oman vastava hariduse. Info tel 5192 2951.

Avatud uute montaažipinkidega rehvitöökoda Remose ruumides Karksi töökoja hoovil. Müügil uued ja kasutatud rehvid. Info tel 5300 0000.

TV-antennide ja SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. Digi-TV ja Viisati paigaldus. Info tel 514 2104. Satman TP OÜ.

OÜ Mellini teenustööd: metsamaterjali väljavedu ja transport, saagimine saeveskis, tööd 10-tonnise kalluriga. Info tel 510 3938.



AS Nuia PMT kaupluses EHITUSMIX saame detsembris kõik hinnad 15% alla.
Tel 435 1556, Ettevõtluse 2, Karksi-Nuia.

OÜ Näsare lintsateenus. Müüa ka lõhutud küttepuid 300 krooni m³. Info 5625 0897. Toomas Teesalu.

Teeme ehitustöid: sise- ja välis- tööd, katused ja fassaadid. Info tel 5341 3362.

Raamatupidamisteenus. Info tel 513 9555.

Jõuluvana käib kodudes 24., 25. ja 26. detsembril. Helistada tel 5388 0455.

Ostan jõulukuuski. Info tel 5664 2061.

KARKSI VALLA INFOLEHT: Karksi-Nuia Postkontor, 69102. Toimetus: Maire Torim (toimetaja, tel 435 5523, fax 435 5522, e-post maire.torim@karksi.ee), Heiki Arro, Inge Dobrus, Helve Joon, Erika Krjutškova, Olav Renno ja Ülle Roomets.

Sõnumeid

Novembrikuu lasteaias

Ühel novembrikuu harjumatul sooal sügispäeval oli lasteaia õu täis rõõmsat ootust: külla tulid piirivalvurid Meelis ja Sulev, kellel oli kaasas koer Werner. Mehed rääkisid, mis ülesandeid täidavad piirivalvekoerad. Werner kuulas nende juttu väga targal ilmel.

Lapsed said esitada küsimusi koera elu, toidu ja õpetamise kohta. Seejärel näitas koer Werner koos onu Suleviga, mida ta teha oskab. Lastele oli see huvitav ja lõbus vaatepilt. Kõik rühmad said koos Werneriga ka pilti teha.

Sellel sügisel oli meil mitu huvitavat koolitust. Psühholoog Merike Kuivits pidas loengu „Suhtlemine ja meeskonnatöö“. Arutlimese uskumuste, väärtuste, kasvatus, oskuste, teadmiste, inimese omaduste ja pärlikkuse üle, mis kõik mõjutavad meie käitumist. Praktiliste harjutuste kaudu kogesime, kui keeruline on mõnikord oma maailmast saadud kogemusi teistega jagada, olla hea kuulaja.

17. novembril kogunesid lasteaeda lisaks lasteaednikele ka algklasside õpetajad. Rakvere Kolledži õppejõud Amino Põldaru rääkis lugema ja kirjutama õpetamise ning matemaatika õpetamise meetodikast. Õpetajad said endile kohe praktikas kasutatavaid mõtteid ja abimaterjali. Loengut saatis õpetlik slaidiprogramm. Amino Põldaru on ka paljude koolieelikutele mõeldud töövihikute autor.

Oktoobrikuus saime osa psühholoog Toivo Niibergi koolitusest. Loodetavasti jätkub lasteaia ja gümnaasiumi õpetajate tihe koostöö ka edaspidi.

Ivi Liiv, Anneli Mäeots, lasteaiaõpetajad

Maksundusalane tund

9. novembril oli 12. klassi õpilastel ühiskonnaõpetuse tunnis võimalus tutvuda Maksu- ja Tolliameti tegevusega. Õpilastele pidas loengu Lõuna Maksu- ja Tollikeskuse juhtivspetsialist Valdur Kilk ja vanemspetsialist Maire Sandel.

Õpilased said ülevaate maksude olemusest ja vajalikkusest ning milliste probleemidega tuleb arvestada, kui tellida kaupu interneti kaudu välismaalt.

Õpilased leidsid, et selline tund oli vajalik ja huvitav. Kahju oli neil ainult sellest, et aega nappis ja küsimuste esitamiseks ei jäänud aega. Tunnile andis lisaväärtuse see, et Valdur Kilk on meie kooli vilistlane.

Vahetuid kohtumisi asjatundlike spetsialistidega tasub korraldada edaspidigi.

Mariika Mäekivi, ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja

Päev Tallinnas

11. novembril käisid 12. klassi õpilased Tallinnas tutvumas ministereiumidega ja uurimas, kuidas käib töö Kanal-kahe ja „Postimehe“ toimetuses. Pealinnas jagunesime kaheks: ühed läksid majandus- ja kommunikatsiooniting teised kultuuriministeeriumisse.

Kultuuriministeeriumis jutustas minister Laine Jänes oma tööst ja ministereiumis toimuvast. Võisime ka küsimusi esitada. Mee-neks kinkis Laine Jänes meile ministereiumi logoga koti, milles olid Mulgimaa kaardiga pusle ja raamat ooperiteatri ajaloost. Seejärel vestles meiega kantsler Siim Süles ja tegime asekanstler Anne-Ly Reimaa juhtimisel ringkäigu majas ja tutvusime personaliga.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga algas tutvus Kalev Vapperi sissejuhatava vestlusega ministereiumis toimuvast.